

İkinci Dönem

Türkçe 1

 tudem®

KAZANIM ODAKLI

HBA

Kısa Bilgi
Bölümler
Sorularda

1.SINIF TÜRKÇE KAZANIM ODAKLI HBA

©Tudem Eđitim Hiz. San. ve Tic. AŖ
1476/1 Sokak No: 10/51 Alsancak / Konak / İZMİR

YAZARLAR: Tudem Yazı Kurulu
DİZGİ VE GRAFİK: Tudem Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Ŗti.
EskiŖehir Yolu 40. km BaŖkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy / ANKARA
0 312 284 18 14

ISBN: 978-605-9493-62-8
YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 45041
MATBAA SERTİFİKA NO: 16031

Tüm hakları saklıdır.
Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın
tekrar üretilemez, bir eriŖim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde
elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diđer yollarla iletilemez.

www.tudem.com

Sevgili Öğrenciler,

Türkçenin toplum hayatındaki öneminden yola çıkarak hazırlanan bu kitapta, Türkçeyi seveceğiniz ve anlayacağınız bir dille anlattık. Bu kitapta dilin en küçük anlamlı parçası olan sözcüğün anlamından cümleye, paragraftan sözcük türlerine kadar ihtiyaç duyduğunuz bilgileri bulabileceksiniz.

Her ünitenin içinde kazanımlarla ilgili;

- ★ özet konu anlatımı,
- ★ eğlenceli alıştırmalar,

yer almaktadır.

Kısa yanıtli sorular, boşluk doldurmalar, doğru yanlış çalışmaları, bulmacalar, eşleştirme sorularıyla Türkçeyi öğrenirken eğleneceksiniz.

Başarılarınızın artarak devam etmesi dileği ile...

Yazı Kurulu

Kazanım Odaklı

: Hepsi 1 Arada

Kısa Bilgi Alanları

Değişen tasarımı daha kolay akılda kalan özet bilgi alanlarından oluştu.

Bol Alıştırma

Bireysel ve pekiştirici alışırmalar kazanımların yerleşmesine daha fazla katkı sağlıyor.

Kazanım Odaklı

Kısa bilgi, alışırma ve problem alanları kazanımlara göre düzenlendi.

Örnek Çözümler

Alıştırmalarda örnek çözümlere yer verildi.

Sorular

Sorular konularına göre düzenlendi.

ÇOCUK DÜNYASI

Harfleri Tanıyalım.....	8
İşte Alfabemiz.....	9
Alfabetik Sıra	10
Alıştırma: Parktaki Gizli Harfler.....	11
Alıştırma: Alfabemiz.....	12
Alıştırma: Kayıp Harfler.....	13
Alıştırma: Haydi Sözcükler Sıraya!	14
Alıştırma: Sözcükleri Bulalım	15
Hece Bilgisi	16
Sözcük Bilgisi.....	17
Alıştırma: Hangi Harf Kaç Tane?.....	18
Alıştırma: Yanlış Heceler.....	19
Alıştırma: Hecelerden Sözcüklere.....	20
Alıştırma: Adlarını Bulalım.....	21
Alıştırma: Kütüphanedeki Aslan.....	22
Sözcüklerden Cümlelere.....	24
Cümlelerin Anlamı.....	25
Noktalama İşaretleri	26
Alıştırma: Görevi Ne?	27
Alıştırma: Boşlukları Dolduralım.....	28
Alıştırma: Kelebekler ve Çiçekler	29
Alıştırma: Cümleyi Öğreniyorum	30
Alıştırma: Cümle Yazalım	31
Alıştırma: Çiçeklerin İçinde.....	32
Alıştırma: Cümle Kurmaca	33
Alıştırma: Küçük Farenin Seyahati.....	34
Alıştırma: Cümle Yazıyorum.....	35
Alıştırma: Resme Ait Cümleler	36
Alıştırma: Cümlelerin Anlamını Bulalım.....	37
Alıştırma: Adım Adım Hikâye Yazıyorum	38
Alıştırma: Sütçü Kız ile Bakraç.....	41
Kavrama Testi - 1	43
Kavrama Testi - 2.....	45

DOĞA VE EVREN

Konuşma ve Dinleme Kuralları	48
Adlar (İsimler).....	49
Doğru Yazalım	50
Alıştırma: Özel Adlar	51
Alıştırma: Doğrusu Ne?	52
Alıştırma: Doğru Yazılmış mı?	53
Alıştırma: Değerlerimizi Öğreniyoruz	54
5N 1K.....	56
Alıştırma: Cümleler Ne Anlatıyor	57
Alıştırma: Soruları Bulalım	58
Alıştırma: Yarışma Adası.....	59
Alıştırma: Gündüz, Gece.....	61
Alıştırma: Korkunç Gölge	62
Tekil ve Çoğul Adlar.....	65
Alıştırma: Çürük Tahta.....	66
Alıştırma: Kedim ve Köpeğim.....	67
Neden Sonuç	69
Neden Sonuç Cümleleri	71
Alıştırma: Cümleleri Tamamlayalım	72
Alıştırma: Acaba Neden?	73
Öykü.....	74
Alıştırma: Denize Giden Yaprak.....	75
Alıştırma: Kırılmaç'la Alakarga	76
Alıştırma: Benim Öyküm	77
Alıştırma: Oduncu ve Ağaçkakan	80
Alıştırma: Tekerleme Zamanı	81
Alıştırma: Ağaçkakan ve Oduncu	82
Kavrama Testi - 1	83
Kavrama Testi - 2.....	85

MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK

Zıt (Karşıt) Anamlı Sözcükler.....	88
Alıştırma: Karşıtları Bulalım	89
Alıştırma: Yaşadığımız Olaylar.....	90
Alıştırma: Atatürk'ün Hayatı.....	91
Eş Anamlı (Anlamdaş) Sözcükler.....	92
Eş Sesli (Sesteş) Sözcükler.....	92
Alıştırma: Aynı Anamlı Sözcükler	93
Alıştırma: Eş Sesli Cümleler.....	94
Şiir	95
Alıştırma: Çocuk ve Oyun.....	96
Alıştırma: Yanıtlayalım	97
Sırayı Bozmadan	99
Alıştırma: Pamuk'un Bir Günü	100
Alıştırma: Küçük Zebra	102
Alıştırma: Pazardan Dönerken	103
Alıştırma: Terlikleri Kim Giyecek?.....	104
Fıkra.....	107
Alıştırma: Hoca ile Eşeği	108
Tekerlemeler.....	109
Alıştırma: Tekerlemeci Dayım	110
Alıştırma: Atatürk Olmak.....	113
Kavrama Testi - 1	116
Kavrama Testi - 2.....	118

BİLİM VE TEKNOLOJİ

Bedenimizin Dili	122
Tiyatro	123
Alıştırma: Sıramı Bekliyorum	124
Özellik Bildiren Sözcükler.....	126
Alıştırma: Özelliği Ne?	127
Çizgi Filmler	128
Alıştırma: Sinemadayız	129
Anı (Hatıra).....	131
Günlük.....	132
Alıştırma: Günlüğüm	133
İş, Oluş, Hareket Bildiren Sözcükler	134
Geçmişten Günümüze Meslekler.....	135
Alıştırma: Bulmacadaki Meslekler	136
Alıştırma: Sözcük Avı	137
Alıştırma: Pal Pal Palyaço	138
Alıştırma: Gökyüzü Gözlemine	
Gidiyoruz.....	140
Alıştırma: Olay Sırası.....	142
Alıştırma: Rengini Arayan Top.....	144
Alıştırma: Çoban Kız.....	146
Alıştırma: Bilmece Zamanı.....	148
Kavrama Testi - 1	149
Kavrama Testi - 2.....	151

Yanıt Anahtarı

Yanıt Anahtarı	153
----------------------	-----

Kazanımlar**T.1.2. Konuşma**

T.1.2.1. Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.

T.1.3. Okuma**Akıcı Okuma**

T.1.3.6. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.

T.1.3.9. Görsellerden hareketle kelimeleri ve anlamlarını tahmin eder.

Anlama

T.1.3.15. Metinle ilgili soruları cevaplar.

T.1.3.16. Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.

T.1.4. Yazma

T.1.4.2. Harfleri tekniğine uygun yazar.

T.1.4.3. Hece ve kelimeler yazar.

T.1.4.5. Anlamli ve kurallı cümleler yazar.

T.1.4.6. Görsellerle ilgili kelime ve cümleler yazar.

T.1.4.7. Harfler, kelimeler ve cümleler arasında uygun boşluklar bırakır.

T.1.4.8. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun şekilde kullanır.

T.1.4.10. Yazdıklarını gözden geçirir.

T.1.4.11. Yazdıklarını paylaşır.

T.1.4.12. Yazma çalışmalarını yapar.

Kullandığımız sözcük ve cümlelerin nelerden oluştuğunu biliyor musun?

Evet, biliyorum. Cümleler ve sözcükler harflerden oluşur.

Sesleri yazıda göstermeye yarayan işaretlere **harf** denir. Türkçede yirmi dokuz (29) harf bulunmaktadır. Bu harflerin tamamı **alfabeyi** oluşturur.

Harflerin büyük ve küçük şekilleri aşağıda **alfabetik sıraya** göre verilmiştir:

Büyük Harfler

A B C Ç D E F G Ğ H I İ J K L
M N O Ö P R S Ş T U Ü V Y Z

Küçük Harfler

a b c ç d e f g ğ h ı i j k l
m n o ö p r s ş t u ü v y z

Alfabadeki harflerin sekizi ünlü (sesli), yirmi bir tanesi de ünsüzdür (sessizdir).

Ünlü (Sesli) Harfler

a e ı i o ö u ü

Ünsüz (Sessiz) Harfler

b c ç d f g ğ h j k l m n p r s ş t v y z

A-a

I-ı

R-r

B-b

İ-i

S-s

C-c

J-j

Ş-ş

Ç-ç

K-k

T-t

D-d

L-l

U-u

E-e

M-m

Ü-ü

F-f

N-n

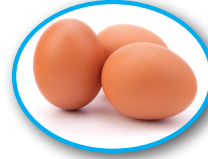
V-v

G-g

O-o

Y-y

Ğ-ğ

Ö-ö

Z-z

H-h

P-p

Bir sesi yazmak için kullandığımız işaretlere "harf" dendiğini biliyoruz. Dilimizdeki harflerin tamamı **alfabeyi** oluşturur. Alfabede her harf, belli bir sıraya göre dizilmiştir. Buna, **alfabetik sıra** denir.

Sözlük nedir ve ne işe yarar?

Bir dilde kullanılan sözcüklerin anlamlarını, değişik kullanılışlarını gösteren eserlere **sözlük** denir. Bir sözcüğün anlamını sözlükten bakarak bulabiliriz.

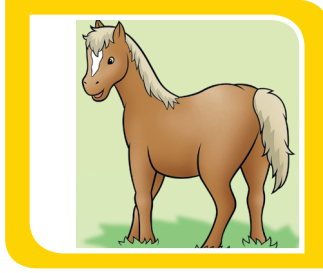
Sözcükler sözlükte neye göre sıralanır?

Sözcükler, sözlükte alfabetik sıraya göre yer alırlar.

Bu konu ile ilgili örnekleri inceleyin:

kazak

at

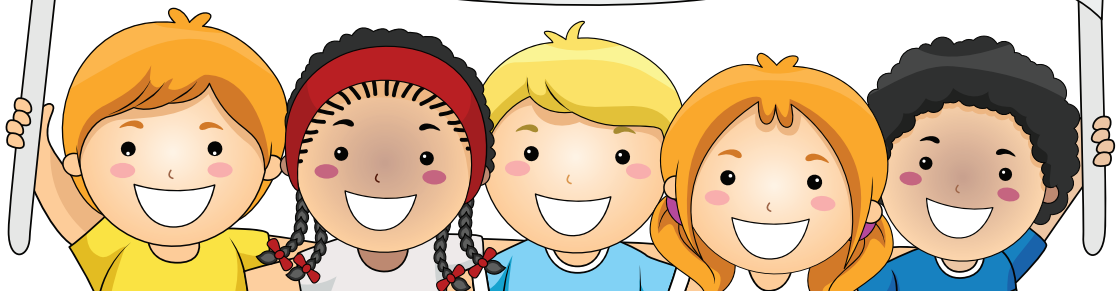
gözlük

Verilen sözcüklerin sözlük sıralaması "at, gözlük, kazak" şeklindedir. Çünkü alfabede a harfi, k ve g harflerinden önce gelir.

Eğer sözcüklerin ilk harfi aynıysa ikinci harfe bakılarak sıralama yapılır.

Örneğin, sözlükte;

"ağaç" sözcüğü "akıl" sözcüğünden önce gelir.

Resimde saklanan sesli harfleri yeşile, sessiz harfleri kırmızıya boyayın. Bulduklarınızı hem büyük hem küçük harf olarak satırlara yazın.

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

Kazanım: T.1.4. Yazma

T.1.4.2. : Harfleri tekniğine uygun yazar.

● ● Alıştırma: Alfabemiz

TEMA // Çocuk Dünyası

Aşağıdaki tabloyu inceleyin. Alfabemizdeki büyük ve küçük harfleri sıra ile yazın. Yanlarındaki bölüme, örnekteki gibi o harfle başlayan sözcükler bulun ve yazın.

A	a	araba 			
	b		M		
	ç		O		
D				ö	
	e		P		
F				r	
			S		
H				t	
			Ü		
				v	vazo
K			Y		
	l				

Kazanım: T.1.4. Yazma

T.1.4.2. : Harfleri tekniğine uygun yazar.

T.1.4.3. : Hece ve kelimeler yazar.

- Aşağıdaki harflerden önce gelen harfi yazın.

B	C		G		i		K
	Z		N		R		E
	F		P		U		T

- Aşağıdaki harflerden sonra gelen harfi yazın.

K	L	S		B		I	
C		Ğ		i		Y	
O		V		P		T	

- Harflerin arasındaki boşlukları alfabetik sıraya göre tamamlayın.

B			D	K				O
Ş			Ü	F				I

Kazanım: T.1.4. Yazma

T.1.4.2. : Harfleri tekniğine uygun yazar.

● ● Alıştırma: Haydi Sözcükler Sıraya!

TEMA // Çocuk Dünyası

Her bölümdeki sözcük gruplarını alfabetik sıraya dizin.

Örnek:

kasa – soba – masa
kasa – masa – soba

zebra – yılan – böcek

muz – elma – portakal

dosya – silgi – kitap

sincap – tavşan – panda

mor – siyah – gri

okul – arkadaş – sınıf

vapur – kamyon – tren

fırça – havlu – tarak

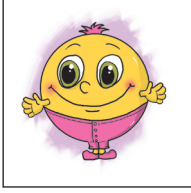
kukla – ceviz – çilek

Kazanım: T.1.4. Yazma

T.1.4.3. : Hece ve kelimeler yazar.

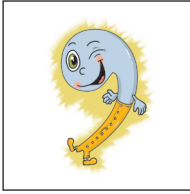
1. "Ödevini yaptın mı ( )" cümlesinde ( ) olan yere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi gelmelidir?

A)

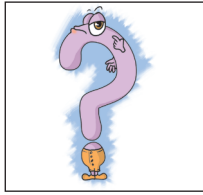
Nokta

B)

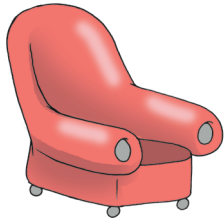
Virgül

C)

Soru işareti

2.

Yukarıdaki görseli verilen sözcüğün adında aşağıdaki harflerden hangisi yoktur?

A) k B) l C) n

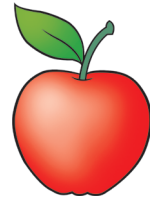
3. "ral" ve "mo" hecelerinden oluşan sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mola
B) Moral
C) Marul

4. "r, f, e, d, t, e" harflerinden oluşan sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

A) Raket
B) Terlik
C) Defter

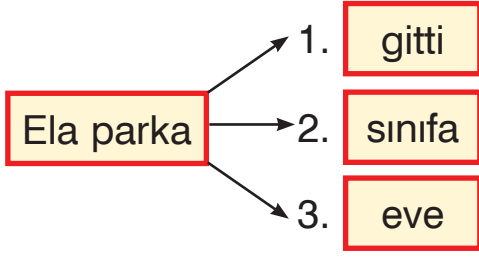
5.

Görseli verilen varlığın adı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Elma
B) Limon
C) Armut

6.

Cümle numaralanmış sözcüklerden hangisi ile tamamlanabilir?

- A) 1   B) 2   C) 3

7. "Kelime" sözcüğünü aşağıdaki öğrencilerden hangisi doğru hecelemiştir?

8. Aşağıdakilerden hangisinde alfabenin dördüncü ve yedinci harfi verilmiştir?

- A) c, g
B) d, f
C) ç, f

9. Aşağıdaki öğrencilerden hangisinin söylediği hecede üç sessiz harf vardır?

10. Seslerin yazıda gösterilmesini sağlayan işaretlerin adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Harf
- B) Hece
- C) Sözcük